

# IVANS BLOMSTER

Husker du barndommen din?

Ja, det var varmt på kjøkkenet.

Husker du fremtidsdrømmene dine?

Ja, hagene.

Husker du smerten?

Ja, kjærligheten.

## *Eplene*

Den dagen Jesus vandret gjennom hagen  
satt vi under epletrærne  
ved det hvite hagebordet.

Det var epletid, vi høstet gylne, røde  
hvite frukter  
duftende  
av lys og honning, eplekatedralen;  
og vi hvilte oss i skyggen  
under treet astrakan med faren din  
og søstrene,

da Jesus kommer gjennom hagen  
i sin hvite kjortel.

Han er sint og du, Ivan  
er redd –

Med ett er eplene blitt søtladne  
av gammel fisk og munnhule  
og du vil skrike  
men er stum.

Du vet at du har syndet.

Du vet ikke hva det er,

bare

at det er.

Da faller epleblad som snøfnugg  
over bord og plen, og vi er skjult  
av hvitt i hvitt, og kjortelen hans en vind  
som blåser epledråper  
gjennom hagen, *det er nåden*;  
hvit og ensom.

Du skal aldri våkne  
fra den drømmen.

## *Barndom*

Vi brukte oversettelser. Vi oversatte  
barndommene, redslene, det  
planlagte i morgendagen, hver forventet  
eksplosjon, hver morgenkaffe;  
vi fortolket ansiktsuttrykk,  
håp, alt det  
vi trodde andre måtte se.  
Som på et torg der gamle koner  
samles for å selge blomster,  
kopper, strikkejakker  
sto vi sammen foran speilet.  
Du så faren din på gulvet, ruset  
druken,  
jeg så alt det andre, det

som kunne vært  
din barndom. I den skitne  
byen, kurven  
med sitronene forgylt  
av skyggen av det sprukne huset, fiskene  
som råtner  
under solens velde  
ser jeg deg den natten, dypt  
i speilets mørke.

## *Legende*

Du lo av symmetriene, av formlene  
jeg tegnet. Bare *være*  
er å være, sa du. Og du sang om kaprifol og rose, lyng  
og humle, akeleie, eple, favnen full.

Du rømte fra demonene. Du leste om den munken  
som et øyeblikk fortapte seg i Gudens tid,  
og hundreår svant hen;  
det gamle sagnet om en klosterbror på tur i skogen  
som ble stående og lytte til en fugl som sang. Tilbake  
syntes han at klosteret virket fremmed.  
Så fikk han høre om den munken som en gang  
forsvant fra klosteret, uten spor.  
Han utbrøt *det var meg!* og falt ned,  
en håndfull støv.  
I tre minutter hadde han stått stille  
under fuglesangen, tre minutter av Guds tid,  
tre hundre år  
av mennesketid.  
Og du sa stille: det er meg, det er  
mitt liv.

## *Ivans skjebne*

### I

Han ble gartner. Det het hagearkitekt, designer,  
men han var gartner, han var født  
til gartner, og i slekt  
med påskelilje, hegg og selje  
visste han allting  
om planters hemmelige laster, jordsmonn,  
vekstforhold og mose.

Kanskje var han gjenfødt. Kanskje var han  
et av disse eiketrærne som falt over  
i en storm  
rett etter krigen, kanskje  
valgte han å komme hit igjen, for stedet  
er i seg og Verdensrommet  
er i alle, selv i englene  
som ikke  
drikker kaffe.

Og som plante, villmarksvesen  
kjente han sin jord, med snuten fant han mold  
og sandjord, leire, og vi ertet ham  
og spurte om han spiste støv.  
Nei, men jeg er laget av det, sa han,  
jeg er mammas Golem,  
se, jeg kan bevege meg!  
Og med sin golemkraft  
kunne han bøye jern, med villmarksteften  
fant han fram i ukjent skog.  
Det var bare her blant ulvene  
han var så maktesløs og målbundet,  
en ridder med det mørkeste av smil.

### II

I brevet som han etterlot forklarte han  
at hver bevegelse er bønn,  
hvert øyeblikk  
et ønske om tilstedeværelse.  
*Pass på avstanden*  
*fra trikk til plattform*, barnet gråter,  
avgrenset en times  
rom en ukes rom, for det er vi som holder  
universum sammen, hendene  
rundt tiden.  
Derfor er det bare her  
at vi ser bakken

som den virkelig er  
med diamanter  
snøvær  
noen tapte øyeblikk  
som ingen har fått bruk for;  
alle spurvene mot marken.

### III

Han gikk ofte turer for seg selv langs vannet,  
plukket vannliljer  
og gresstrå. Det lå et annet hus der oppe før,  
et gammelt hus,  
han husket mennesker bevege seg, en glede  
i det huset, noe  
av en vårlig gate, lett som frakken hans  
i vinden. Blomster vokste  
utenfor i engen, fugler fløy mot eiketreet  
midt på jordet, duft  
av sanket høy.

En kvinne flyttet inn i huset,  
laget gjerder, dyrket grønnsaker og sang  
i kor. En dag forsvant hun  
på en tur i skogen, politiet søkte  
noen uker –  
Han alene fortsatte å lete, dukket ned  
i vannet, huden hans  
var sleip og liksom ussel  
da han tørket seg, han nynnet på en sang  
om spurver som i alle tider har falt ned  
mot bakken  
som om de var løv.

Hele sommeren gikk han elvelangs og hvisket  
navnet hennes, mumlet  
helt til sporene var falmet,  
det var allerede mørk november da han skimtet  
mellom steiner i det svarte vannet, utvasket  
og hvitt, et ansikt.  
Han gikk hjem alene, plukket  
gule gresstrå som stakk opp  
i alt det hvite  
mens han nynnet på den sangen.

Det er vinter. Mannen bærer  
gressbuketter.  
Snøen faller  
over skogen.

*Ivans netter*

Selvfølgelig er jeg sliten, etter nettene  
i brustent kjøretøy  
elendig, humpete, med miserabel  
fjæring.  
Man holder seg godt fast  
og håper  
at det likevel skal gå, at hesten  
ikke skjener, tenker  
fatning,  
sinnsro –

Ja, sinnsro. Tror du ikke jeg er rolig?  
Som skjæra her på tunet.  
Det er bare inni meg  
at stormen hylar, vinden feier  
gjennom landskapet og rister  
søvnfarkosten min.  
Selv er jeg  
helt rolig.  
Ikke engang dødelig lenger.  
Aldri mer skal jeg forlate skogene  
og gresset, alltid  
skal jeg gå på sanden her,  
og dykke ut i vannet –



## *Flammen*

Han fikk ikke sove, kunne ikke sove  
i det hele tatt, halvveis inn i døden  
etter åtte, ni tabletter  
fikk han noen timers søvn og nummen  
glemsel.

Gal av tretthet gikk han langtur  
i novembermørket, dagen da han  
oppdaget den lille strimen lys  
i alt det mørke, oppdaget at her i nord  
er mørket aldri helt  
perfekt.

Det ga ham håp, som kabbalistens  
flamme, den  
som alltid er der. En lysestake viklet inn  
i natten  
flagrende, urørlig.

"Depresjon," sier legen og ser tankefullt  
mot vinduet der pottplanten visner,  
"kommer av at pasienten holder fast ved ønsker  
uten realistisk grunn.  
Men pasientens selvmordsfantasier  
blir selvfølgelig  
tatt alvorlig."

Realismen står der som en veldig brannvegg,  
middagslukten, fiskekake, tirsdagens  
bastante lås; hvorfor skal vi leve  
når vi likevel  
skal dø?  
Hvor var du, mamma?  
Tingene, granitten, gjerdene  
langs veien.  
Og jeg ønsket meg et speil,  
konvekst som det  
hos Arnolfini, ønsket meg  
den gamle tiden, alt  
som var igjen i skogen.

En morgen var det,  
og vi sang.  
På denne veien der jeg gikk  
skal malurt  
av mitt evangelium vokse, duskull  
og akeleie, det som leger  
alle spor.

## *Ivans død*

*Kroppen deres er et tempel, sa hun,  
kroppen, den materien  
dere fikk.*

Og med sine svære hender  
kjærtegnnet hun barnas kropper,  
trakk konturene  
til skuldrer, føtter, ømt  
og altfor mye. Hun var altfor mye, for intens  
for barna sine, såre  
sarte barn, så fylt av lengsel etter klarhet,  
etter kjernen i hvert liv  
som ingen vet hva er.

Disse dagene, forblåste  
under falmet lys, hun kjøper  
frukt til alle barna, epler, pærer,  
mat til barna, mat for  
overlevelse. Gater dvelende  
ved noe, kanskje dette hemmelige  
som ingen vet hva er,  
kan hende gjemt i hagen, dypt i Londons  
gamle jord  
hvor kaprifol og roser blomstrer, humle  
og jasmin  
bak husets altfor store værelser  
formørket av antikviteter,  
dunkle minner.

*Husk at kroppen deres er et tempel,*  
barna nikker, hopper tau  
og sykler vilt  
med templene til elven, gjennom parken  
helt til Battersea, langt inn  
i voksenlivet med dets kvasse motbakker,  
og han som var den største, sterkeste  
av barna stormet fram, for veldig  
og for langt,

han bar det svære templet  
som en gravstein, helt til sommernatten  
da han knuste templet sitt og gled  
med kraften, den  
som kveler all materie, fra høyt oppe  
i et tre.  
Og han så rosene og muren,  
blåregn, ansikt, alt han inderlig  
hadde elsket  
samlet i et ensomt stykke tid, balansepunktet

på den tynne mikro-kanten mellom  
Livets land  
og Dødens rike.  
Og kanskje nettopp der, et korn av tid  
fikk han et glimt  
av dette som han lengtet etter sånn  
den tunge tiden  
da han fraktet gravsteinen  
fra dag til dag, i nummen  
intethet.

## *Skyggen*

Jeg var bare det som gikk forbi  
i skogen, blikket  
dere ikke møtte, et farvel  
som dere ikke tok,  
jeg var det som gikk i hagene  
og luket bedene og trøstet bambuskraattet  
når det frøs ved bekken.

Den aller siste natten var det klarvær,  
månen kikket ned på dere, sølvblank, tyst  
med blikket mitt, fjernt granskende  
men aldri dømmende;  
jeg var bare det som gikk forbi i hagene  
der blomster søvnig åpnet seg  
i månelysset, ingen pust, en rose bare  
mot den mørke veggen  
og en nattlig hund  
på rømmen. Ellers ingenting,  
en jordgrå skygge  
gjemt blant subtraksjonene.

## *Søsteren*

Fortell om broren din, bad jeg.  
Broren min?  
Han var den yngste av oss, når han hørte  
noen snakke stavet han hvert ord  
i hodet, tegnet det i alle utgaver, berørte det  
som om det var et kunstverk  
skinnende i bronse,  
som av rødt  
og gult, oransje  
fra et prisme. Farger spredt en sollys dag  
i mai, på bordet under vinduet.

Så trakk han fingeren sin  
langs alle ord, og stuet om og ordnet  
til de ble noe annet. Ja, sånn  
var min døde bror.

Men fortell meg om din bror –  
Broren min var glad i blomster, elsket  
skjørheten  
og styrken deres, sa  
du måtte flørte  
med dem, lokke dem, han trente  
og skolerte dem, til slutt  
tok de eksamen.  
Han var så stolt av dem. Foran sine døtre  
var han sky, og alt det svære tunge  
storslåtte han bygget, alle vegger  
og terrasser, de var bare jobben  
hans. Men blomstene  
var hjemstedet, blomstene og molden.  
Han luktet seg til jordsmonnet, en blodhund  
som bestandig fant den næringsrike,  
aller beste jorden.  
Det var mot den han falt til slutt,  
den natten.

## *Klær*

Tøyet: kroppens  
bilder, som en hest  
om vinteren  
hester beitende  
i snøen, de sporene  
som blikket lager  
over hals og skuldre, kroppens  
sårbare udødelighet.  
Som et tre er tøyet, varmt  
men mørkere, med nøtter blasse, lysegrå;  
i skyggen  
under treet der hun tror at broren sitter.

Og hun graver lenger inn i garderobemørket, roper  
om å våkne opp, og graver enda lenger inn,  
til neglesmussen, klørne.  
Gjess og måker skriker over fjorden, og helt innerst  
bak alt tøyet  
står det svære treet nakent  
hvitt.

## Øyeblikkene

### I

Også bestemoren min holdt blomster, snakket  
med dem, kjælte med dem,  
og porselensblomst, fuchsia, hibiscus  
vokste som besatt og spredte seg  
som om en jungel plutselig var oppstått  
i en vinduskarm  
i Oslos stålgrå utkant.

Andre møtte jeg som også småpratet  
med roser og hortensia, men du alene  
skjønte hva de svarte.  
I skumringen da mørket tetnet, fylt av jord  
og dufter  
hørte vi de hviskende små stemmene,

vi måtte le, så frie under tomheten,  
den høye buen over oss  
der stjerner glamorøst seilte omkring,  
som lyse blomster  
i sitt mørke ferieparadis.

### II

Ingen vet  
hvor lyset kommer fra, om det blir skapt  
i dette øyeblikk.  
Du kjenner det på huden din.  
Du kjenner eldgammelt.  
Du kjenner varmen, rød som valmuene  
flagrende i vinden, vårdagen  
i Ulan Bator. Barna hopper paradiset, all tid  
er samlet i det øyeblikket  
som en lydløs  
hvitøyet orkan;

kanskje er vi bare bruddstykker  
av dette øyeblikket.

### III

I natten står en gråøyd kulde  
mellom meg og strømmen av sekunder,  
et helt liv.  
Hva er tilbake? Sporet av bevegelsen,



av ruheten  
i fingertuppene, mer jord  
enn hud, og når jeg kommer fram  
er hendene blitt større, det er dine tørre  
sprukne hender  
jeg tar ut av lommen.

Da, i det sorte tjernet ser jeg noe stige fram  
i dobbelt gjenskinn, natten svidd  
og plyndret  
rundt de blanke skårene som er blitt måne, blitt  
en korridor av bilder, langsomt  
ut av nittenhundretallets tiår, først  
de aller første, muntre,  
så de siste –  
mot den dunkle kjernen,  
mørke ensfarget, Malevitsj;

Og på knoklene av dette sønderslåtte  
skriver vi historien om igjen,  
på nytt,  
skriver som om allting  
var tilgjengelig, som om lydene  
og kveldsfuglen og gresset  
henger sammen.  
Og begynnelsen  
og slutten.

## *Putney Bridge*

På vei til London ringte jeg  
fra en kafé, du sa  
at det var supert at jeg kom, vi skulle drikke te  
i koppene fra Dresden, de fineste  
av benporselen.

Du var den eneste av barna  
som fremdeles bodde hjemme,  
omgitt av familiens gamle møbler,  
og din mor, så svær og russisk, nesten like sterk  
som meg, fortalte om den vakre  
rosenhekken din.

Da krøp et plutselig mørke opp langs gangen  
som en nattlig urtidsslange midt på gresset  
ved den store flyttblokken, du lo  
og sa det var din egen flyttblokk, gravsteinen  
du alltid bar på.

Noen øyeblikk, litt støv av tid  
er alt som er tilbake; asfalten som smelter under solen  
der vi sakte går mens du forklarer  
hvordan rosene skal bindes opp, og trenes.  
Vinden driver inn fra Maidstone, Putney Bridge  
i julivarme, Themsen glitrer under oss;

det er i dette glimtet av lykksalighet  
jeg får den skarpe anelsen av sorg  
i dette paradiset  
der ingen glemsel innvilges.  
Du griper hånden min: *det blir fortalt*  
*at etter krigen var det kaos blant de mange sjelene*  
*som ventet. Ingen hadde noensinne sett en slik massakre,*  
*så uendelig mange døde,*  
*alle sjelene som flakket rundt og ventet på*  
*å gjenfødtes. Men du og jeg,*  
*vi kom tilbake.*

Vi går der, flettet sammen, du ser ikke  
rastløsheten min, jeg aner ikke  
at du allerede går på stien  
mellom Skyggedalens steile fjell.

Men denne første natten under taket ditt  
får jeg et spyd til vern, og jeg ber høylydt  
for oss alle  
om beskyttelse mot noe  
som mitt drømte jeg forstår, men ikke jeg;

vi sykler ut mot kysten  
i det salte kveldslyset, den drømte sanden  
er fremdeles varm,  
og langt der ute  
murrer havet *kom, kom, kom!*

*Bli!*

Det lyset som rår over gatene her  
er heksenes lys, begrunnelsens lys; men livet som pågår  
kan ikke begrunnes, kanskje det er  
et mirakel.

Men alt vi trodde på og visste – nå åler det seg ut  
av språk og algoritmer, spikrer  
Jegets Engel så granittfast at det andre synker vekk  
i steder uten avstander  
der kjøtt  
og tid har samme mønster, samme lange skygger  
i det nye  
grønne gresset.

For alt tar slutt, alt blir forvandlet; vann og is,  
og regnet over gatene der bilen langsomt triller, fylt av uroen  
som driver gjennom dagen  
mens vi skrenser på den våte grusen, dagens  
endeløse vemod  
over sporene av oss, av dette at vi er, at himmelen her  
har samme lys som himmelen der, og livet der  
var like utsatt  
som det alltid er.

Nei, vent, gå ikke fra meg! Bli et øyeblikk og drikk  
litt vin, det demper ekkoet som dirrer  
under broen her, å, kom og sitt med meg en stund  
i denne korte nattens grålys  
mellom dyr og engel.

# SOM MØRKE FALLENDE

Han sa:

Plutselig er navnene blitt fremmed. Som når dyr  
forandrer form og kjerne, som et ansikt  
- maskene som revner, én og én -

Og han sa:

De sier at hver gang et barn blir født  
er det Guds ansikt som blir gjenskapt, Guds  
øyne  
som et øyeblikk betrakter oss.

Om morgenen sa han:

Jeg hører gress  
som vokser, nebbene  
som klapper. Jeg kjenner rillene  
mitt eget  
ansikt.

## Arven

Jeg leter etter ansiktet  
og speider  
etter trekkene du alltid bar  
før de ble kastet inn  
i verdensmøllen, malt  
og gjenbrukt i helt andre liv.

Pannen, smilet ditt – og hos en ensom  
liten mann  
de store, grove hendene –  
Og nå i morges, gangen din  
på fortauet ved bussen der jeg sitter.  
Som om du hadde gitt deg selv  
i arv, levert deg,  
bit for bit  
til menneskeheten.  
Men alt det storslåtte, all galskapen,  
de altfor svære dimensjonene beholdt du  
for deg selv, og etterlot oss her  
så mye fattigere, selv om heggen  
denne natten  
står i blomst.

## *Juni*

### I

I natt slår allting ut  
Syriner, hegg  
med tråder som av selje, vever seg  
rundt fremmed stoff, tilbake  
til begynnelsen  
den første tilstanden, slik alt  
var tenkt å være

Fuglekvisper, vann som koker, lyd av skritt,  
av kopp  
Snart er larvene på vei mot heggen  
for å svøpe den i sølvtråder, kokonger; snart  
skal julis varme netter  
bringe mørke, for Orion  
å bli sett  
Men i natt står alt i blomst, en natt  
av gråpapir, ekstase  
Også fluene er våkne,  
allting venter, ingen sover

*Hvem er du, spør jeg  
en syrin  
Jeg er fremmed her, er svaret, jeg er ingens  
Men hvem sin er du, spør jeg om igjen,  
og blomsterklaser drysser over meg, en foss  
av kronblader,  
vi ankom nå, vi er her, er det ikke nok?*

### II

Løse drømmer fra et hjørne  
av det mørke Universet  
driver inn mot odden, til krystaller, solsystem  
av kloder, skyer  
som i oppvåkningen blir granitt og lys,  
kadavre, om og om igjen i blått  
og jord,

en bumerang på vei mot Melkeveien, isstjerner  
og ulvehyl, med hender krummet  
rundt den lille varmen  
fra vår egen hastighet. Vi er bloddyr, jærtegn  
av forhåpninger og salt; og selv om



Alan Guth og Leibniz  
drømmer om vår utvalgthet, var det helt andre tegn  
som Universet tenkte seg,  
en annen art  
Og dette andre stikker plutselig ut,  
et veldig tre

med røtter i galakser fylt av hviskinger, galaktisk  
sommer, løv som kjenner morgenbris  
og lette regn, med eim  
av frøyagress og kløver. Tre kronen er svanger,  
tung av syner, øye  
mot det mørke underliggende, mot

stien gjennom gresset grå  
av væte  
Varlig den som trår i dugg og stopper  
under treet. Sakte  
vender natten foran skyggene, et rom  
av usannsynlighet og mørke  
der det vokste opp av Intet, steg  
med blomsterkalk og dag,

en tidlig junimorgen uten navn  
Et hav før himmelens blå  
før gress og oksygen; men likevel et hav,  
en eng

### III

De ga oss et vidunderlig sted,  
så skjønn  
var hagen vår, med spede blomster  
mot den mørke moldens mørke, trær  
med grener  
liksom åpne hender utstrakte  
mot himmeldukens skiftende, og alt  
det blå

Vi laget sandslott, sandbyer  
på stranden,  
og med tiden bygget vi  
det første huset, kjøkkenvinduet var vendt  
mot bjørkeskogen  
I de lange vinterkveldene lå hunden  
foran ovnen  
som du holdt igang med all den tørre  
veden fra i sommer; og av stein og støv

og leire  
bygget vi den første veien, av metall og sand  
den første gatelykten, glidelås og TV  
Hundene fikk bånd og vi fikk blogg  
og skritteller, en veldig frihet  
Så forunderlig  
var hagen vår, så høye skyskraperne, og i  
gatestøvet, larmen  
leste vi all fremgangen,  
i trekronene  
fuglenes halverte mangfold

Du husker skogene? Så vidstrakte og ville,  
de forrevne fjellene som ruvet over havet  
Havet! Bølgene  
rundt båtene, som slanke fingre  
gjennom gylne kornfelt, tiden  
da de første åkrene  
ble dyrket  
Sånn var vår Jord, med hav og enger, timotei,  
alt livet født i trekanten  
hvor vannet møter is og damp  
Alt dette fikk vi. Gresset, stedet, vannet,  
himmelen; denne hagen  
var fullstendig

#### IV

*Elementene er fire, sa de, jord og luft, ild og vann*  
Luften er av øyne, jorden er  
av rødt  
og grønt, og vannet  
formene dypt nede

Kun ilden, solen, har de ennå ikke  
klart å felle. Ingen smog er bokført i dens atmosfære,  
ingen tørkeperioder, ingen utarming  
av jordsmonnet. Kun ilden  
gjenstår,  
brenner, er  
*Den fattes intet*

Tre ting, sa de til meg,  
er gode ting  
Fire er OK, og fem er heller ikke dumt, men seks  
er overdrevent, syv  
er ødselt  
Men syv er likevel et vakkert tall, sa jeg, syv

gode ting er fler  
enn tre  
Syv eller tre, sa de, det er det samme. Det vi  
spør etter er hva som skjer  
hvis en bokstav blir glemt eller en eneste  
lagt til  
Da sang det høyt i stjernene, og tidlig neste morgen  
løp en flokk med sorte hjorter  
over jordet  
i det nye, grønne gresset

*Katia og Ivan*

Pust, Ivan, pust dypt!  
Se havet, tenk på alle fiskene  
langt under oss, langt under dette skipet,  
båter er jo litt som tiden, ja som tiden  
seiler, seiler videre;  
så pust Ivan, pust dypt, alt er jo OK nå,  
allting.

Denne havutsikten får deg til å tenke på det store  
mørket - tenker du på døden? For noe tull!  
Havet er jo livets kilde, jeg skjønner ikke  
hva som feiler deg! Kom, la oss gå inn  
og drikke kaffe. Jeg blir så melankolsk  
av dette været, solskinn  
glitrende på bølgene, men døden, nei  
det har jeg ikke tid til.  
Når vi er hjemme må vi forte oss  
og pakke opp og se etter at koppene er hele,  
ekte dresdenporselen, et ordentlig kupp.  
Så, kom nå, og ta jakken med deg inn.  
Jeg tror  
det blåser opp til storm.

## *Katias barndom*

Madame Arditì på sjeselongen  
snakker om Guds eksistens  
mens sollys hvitglødende banker  
mot terrassen.  
Madame Arditì bringer  
småkaker og gode råd, og av og til  
på tirsdager  
et stykke av den beste såpen sin, lavendel  
eller sandeltre, håret hennes  
hvitere enn marmorgulvet, like absolutt  
som hennes store visdom.

Kom her barnet mitt, og si meg  
hvordan går det med din kjære mor?  
Sett deg, Katia, sett deg ned  
og se på denne edelstenen.  
En smaragd, så grønn som engelsk gress,  
det er min mandagssten.  
Mandagen er spesiell, dens lys  
er grønt, som håp og vårlig  
regn. Jeg ser i kortene at du vil møte  
lidelse, en overdreven trang  
til kjærlighet, men vil du ikke  
ha litt te?  
Timene er altfor lange, altfor brennende  
og hvite, tenk, jeg tror  
at jeg en dag vil seile bort  
på hav av lys.

Har jeg vist deg denne boken fra Venezia,  
bundet inn i lær så mørkt  
som blod?  
Den tilhørte min gamle onkel, han  
som var fra Prag. Han kunne snakke  
med de døde, kom og se  
i dette speilet,  
kan du se det fjeset? Det er onkelen min  
som vokter oss, men si meg, er din mor  
på Klubben nå idag?  
Hun så så dårlig ut forleden, hun savner vel  
din far, de sier  
på den franske ambassaden  
at han til slutt er reist.  
Ja, din far har sjarme, men Gud vet  
hva han i grunnen tenker.  
Det sies at han flyktet over nordpolen  
fra Russland, det var en grusom tid  
så mye vold

men han var modig. Det sies også  
at han var spion,  
men barn, du må forsyne deg  
av kaken.

Jeg tenker ofte på min egen far,  
vi pleide å dra ned til kysten, jeg var yngst  
og pappas yndling. Havet  
var krystallklart og så varmt, jeg drømmer ofte  
om det grønne havet, det er fargen min,  
ja, grønt.  
Her er det bare sand og marmor, ingen farger,  
men i drømmen er jeg der ved havet  
sammen med den unge fiskeren  
som alltid tok oss ut til øya.  
Jeg var bare fjorten  
da han kysset meg, men kjære, jeg er redd  
jeg snakker altfor mye.  
Ja, kjærligheten er en kvinnes skjebne,  
men ingen kjenner fremtiden, og ikke  
sin bestemmelse. Min søster  
var en skjønnhet, liknet litt på søsteren din,  
så døde hun så altfor tidlig, det var spanskesyken.  
Men du må spise kaken din, den er vel god?

Madame Arditì kjenner alle, kjenner smerten  
under jordskorpen, den såre lengselen  
etter Gud og far.  
Hun skjenker te og håp, og himmellyset  
faller på terrassen, grumset  
som når ting forsvinner, marmorhvitt  
og barndom.  
Vil du ha litt mer å drikke? Det er mange  
som drar hjem nå, til Europa, men det er nok  
tryggere å bli i Kairo.  
Men kjære, det er altfor varmt  
her ute, la oss gå inn  
vi får fisk med chermoula til lunsj,  
jeg håper at du liker det.  
Det var et morbærtre bak huset hjemme,  
vi hadde også bringebær  
og jordbær, men du er født her, så du har vel  
aldri smakt et jordbær. En dag  
drar dere hjem til England, tidsnok  
får du smake all slags bær, men reis ikke  
med første båt, det er  
jo denne gærningen i Tyskland, det sies  
at det snart blir krig.  
Ah, tilgi meg, mitt kjære barn, jeg vil jo ikke  
skremme deg. En krig?

En krig er noe fryktelig, men du skal ikke  
være redd, det er nok bare sladder.  
Ja, kom så går vi inn, det er så godt og kjølig  
inne, tenk så pen du er i dette lyset  
øynene er nesten grønne.  
Grønt er yndlingsfargen min, den  
første ballkjolen jeg hadde  
var av blekgrønn crêpe med mørkegrønne  
fløyelsbånd, jeg følte meg så vakker  
i den kjolen. En glemmer aldri  
vakre kjoler, alt som er igjen i stoffet –  
Er du forsynt? Ja, kjære barn, vår eksistens  
er sannelig en gåte, men Vår Herre  
har sikkert en plan  
for hver av oss.  
Jeg tror forresten det blir torden, kom  
så hviler vi en stund, vi trenger en siesta  
før jeg bringer deg tilbake  
til din mor.

## *Katias barn*

### I

Det var *le coup de foudre*, hun  
elsket ham fra første stund og tenkte  
nå blir mamma sjeleglad  
en adelsmann og ekte engelsk, like  
hodestups forelsket som meg selv, og  
dannet, flott.

De gikk langs Themsen, han fortalte  
om familien sin, hun flyttet inn i hans historie,  
visket ut sitt Russland, Kairo, alt plebeisk  
i sin bakgrunn, visket ut  
all fortid  
for et annet liv i Yorkshire  
salig lykke, barn og hund og rideturer, verdig  
eleganse, hun var helt fortunlet skulle  
gifte seg. Da så hun, hvit

som engelen Gabriel, en måke  
balansere på den smale måneskjerven  
mens den solte seg  
i Aftenstjernens klare lys.

### II

I barnas ansikt  
så hun bare mannen, alt det engelske  
det ikke-russiske; i barnas ansikt så hun  
skjønnheten men aldri  
sulten, som forblindet av en ulv  
av større dignitet og list  
enn Rødhettes.

Hun lot dem lengte, lot dem leve  
i det gamle engelske  
som var gått tapt, og foret dem  
med eventyret om dem selv, Europas  
gamle kongehus  
og adelsslekter vaklende  
på randen av idag. Forelsket stirret hun  
på sarte trekk,  
fiolblå øyne, gust  
av gobelenger. Barna vokste opp  
fortryllet av legender  
om Plantagenet, om riddere  
og konger, banner



sydd  
av enhjørning og jomfrublod.

### III

Ivan, den yngste,  
piken  
som naturen av en nykke  
hadde gjort til gutt, snakket helst  
med blomster, lespende  
sjenert, og når han mumlet *eng*  
begannte ordene å dufte gress  
og kløver.

Han kunne åpne sannheter  
og gamle dører, bruddstykker som vokste  
til fortellingen om landsbyen  
i sanden, under bakken  
trær som liknet  
brostein, tak  
som ble til blomsterbed, og navn  
av jord og storm.

Han gikk dit ofte. La seg ned og trykket øret  
mot den fuktgrå bakken, lyttet skarpt  
til stemmene ble klarere enn kulde.  
Så løp han fort tilbake  
gjennom blomstene i engen, så alvorlige  
og vakre  
sto de i den sterke blesten,  
som et kor.

Det var en annen tid, eksos og sigaretter  
var ufarlig, nesten alt gikk framover, en tid  
da Gud fremdeles  
hadde skjegg og muskler,  
lykken  
rett rundt hjørnet.  
Så lukket språket seg, uleselighetens  
evangelium dirrende  
mot pusten hans, et ensomt A,  
et maktløst I,  
og sent om høsten restene av alfabetet  
drysset ut på stien, ord  
som roper i den tunge luften, tilgivelsen,  
den vanskelige, og glemselen.

## *Onkelen*

Han husker ikke  
hvem som vant. Han husker ikke  
hvem de andre var, han kjente  
en av dem, men husker  
ikke hva han het. De andre sa  
at det var viktig  
at de sloss for landet.  
Han husker noen trær de lange  
stammene  
de vokste rett bak huset.

Den natten slo de hastig leir og han  
var vakt. Ved daggry så han  
stjernen. Hadde aldri sett den  
før. Den skinte  
på ham det var bare den  
og han som var der. Han satt  
under de høye trærne, himmelen  
gyllen bak dem,  
aldri før hadde han sett en himmel  
som den himmelen  
gullgul. Og han husket årene før krigen  
bestemor  
som laget saft  
de mørke skyggemønstrene  
fra løvverket derute over gulvet,  
epleduften  
kjellerlukten. Han så solen stå opp  
og han husket  
skoleveien, frokosten  
som hoppet opp og ned i magen  
da han løp. Han lo litt  
solen varmet godt, og ennå hadde han  
en papyross i lomma. Når de andre våknet  
var det hans tur  
til å sove  
måtte bare inn i skogen først –  
Da smalt det første skuddet.

De var overalt og han rakk knapt  
å få på buksa men han rakk å tenke  
før han kastet seg  
på bakken: himmelen  
var blitt lyseblå!

Han lå helt stille.  
Alle løp og skrek. Det luktet røyk  
og jord, han hørte  
plutselig mamma: *du må forte deg  
til skolen!* Men han husket ikke  
veien.

Han tenkte på det våpenet han ikke  
hadde tatt med. Bare noen  
meter fra ham.  
Og han drømte at han lå i denne skogen  
og de fremmede beskjøt ham eller kanskje det  
var naboer som skjøt.  
Han ville si noe men var blitt stum.  
Han husket ingenting.  
Han husket ikke hva han het, og ikke hvem de  
andre var.  
Han gråt. Han ville hjem til bestemor og  
kjøkkenet og husket plutselig  
at huset var blitt borte. Han lå så tett  
mot bakken og her ligger han  
fremdeles.

Det er natt det regner allting lukter barnåler  
og jord. Han husker ikke lenger barna  
nakkeskuddene og gråten. Vinden  
hastig pust.  
Han husker nesten ikke. Bare epleblomstene  
om våren og den lune varmen. Himmelen  
rakk å ha så mange farger.  
Det ble sommer  
han er sunket lenger ned  
det dufter godt  
av nye blomster, alt  
er lenge siden nå.  
Han husker mor og far  
og huset engen, husker  
Morgenstjernen men han husker ikke  
hva han het og ikke hvorfor  
han ble liggende igjen.

## *Forfader*

Tidlig sommermorgen, gresset  
grått av dugg.  
Halvt våkne skimter vi den svære mannen  
som står opp fra myren, ser ham  
komme mot oss langsomt  
og møysommelig, tunge skritt  
som lager mørkegrønne ganger  
gjennom engen  
mens han sakte løfter armene  
som sorte fugler, fingre  
spredt til vinger  
negler rødbrune  
av myr, og en av dem  
er brukket.  
Men vi skjønner ikke  
hva han tegner, bare det fortvilte  
håpet hans om hjelp, om  
å bli hørt.

Er det et yndlingsvåpen som er tapt,  
eller ligger det en skatt langt nede  
i det dunkle myrvannet?  
Jeg åpner munnen for å spørre, desperat  
som i en stumfilm  
og forgjeves: jeg er lydløs, bare stemmen hans  
gir lyd, de tunge ordene som grove steiner  
skramler mot hverandre,  
grottelyder, røtter  
og han ser på oss fra tiden sin  
med grenseløs forventning, men vi  
er så fortvilet stumme.  
Mannen står der lenge, ser  
på oss og venter  
før han snur seg, går tilbake.  
Lager nye  
mørkegrønne ganger  
gjennom duggen og forsvinner  
inn i jernets tid.

## Urmyte

### I

Gjennom rommet, gjennom  
ørenes ovale strender, bølgeskjellene  
og lydets  
vide strenger, hør! Nå spiller morgenen  
mot natten, mot dens glemsel, mot bevisstheten  
materien,  
denne usannsynligheten der alt liv  
beveger seg, der steiner  
raser ned fra fjellveggen  
og termodynamikken knurrer bak hvert hjørne.  
Vi klamrer oss til solnedganger, filmene  
med lykkelig slutt,  
til håp  
om sammenheng  
og kanskje Gud.

Men denne Guden hviler i det gamle,  
i antikke urverk med figurer utskårne, en strøm  
av langsomme minutter støvende  
som stuene i januar.  
Der dveler Ivans Gud, et gulløye som glimrer  
bak de ordene som endelig  
skal lyse opp materien; teblader  
og mitokondrier, den hese sangen  
fra et vesen utenfor bevisstheten, så absolutt  
og sant, på matematisk vis  
men uten språk.

### II

Vi går i sølvlyset  
blant blomstene, Marias  
lodne roser  
og han snakker ivrig, tror han kan forklare,  
men vet ikke sikkert hva; ingenting  
er klart og ingenting fullstendig,  
overalt en sprekk, et gap  
og havet hele tiden underveis.

Uforutsigbarheten  
overvelder ham.  
Han leter etter vuggetryggheten i samtalene,  
sammenfatningen som alltid  
brister;

sammenlikner  
norske ord  
og engelske, konturene  
av felles røtter, som om språkene  
kan filteres sammen til den tryggheten  
han sulter etter, nærheten  
så absolutt  
som mellom mor og foster.

*Andre tror at jeg er Tor, men jeg er  
mer i slekt med Odin, han som ofret øyet sitt  
fordi han ville se,  
og full av håp lar han seg styrte ned  
i klarsynthetens dype brønn og styrter altfor langt  
forført av brønnens understrømmer;  
lengter etter Odin-myten, uten å forstå at han  
forlengst er skrevet inn i mørkere  
og eldre sagn.  
Før Pan, før steinforfedrene, en urmyte fra  
grottemørket, fryktens skjeve ansikt  
langt før ord for frykt  
og ansikt var blitt til.*

### III

Hele tiden famler vi  
etter noe annet, det som kanskje  
er oss selv, og trærne speiler seg i vann  
som grumset  
fylt av gamle tanker  
stiger mot oss av en nåtid  
hele tiden slukt og visket ut, og samme hav  
mot denne kysten, alle hav  
er samme hav. Også Østersjøen der vi  
fisket alle somrene  
med metemark og bambusstenger,  
abbor, mort, mest abbor. Kveldsfisket er best, et speilblankt  
fiske, nattsamtaler fylt av fisk, og ingen sover.  
Han fikk alltid mere fisk enn meg.

*Disse høye trærne, vet de om oss,  
tror du de kan se oss,  
vil de noe i det hele tatt? Så annerledes  
i sitt tidsspenn,  
annen trapp, etasjen ovenfor  
vår egen dag. Vi går i skogen og er plutselig inne  
i bevisstheten til disse gamle trærne, faller ut  
av den fortellingen vi tror*

er vår, men ingenting  
vet noe om seg selv, bare litt  
om stier og om noen trær  
og fuglene som rastløst singler ned mot vannet,  
bare dette enkleste

om fisk og fugl, et regnvær  
på vei inn.

## *Napoleon*

Vi forestilte oss Historien. Forestilte oss  
den fuktige og ramme lukten  
lynet over fjellet, rislingen  
og sent om høsten alt det røde  
ingen lenger vet om, bare revene  
som løper over torget her ved daggry,  
myren som de om  
og om igjen har tørrlagt  
under asfalten. Vi forestilte oss Historien,  
all bestrebelsen og volden, og onkelen  
som sa at han en gang som barn  
traff på en mann  
*hvis bestefar med egne øyne*  
*hadde sett Napoleon*, vi forestilte oss  
et veldig slagfelt, røyk  
og døde hester, forestilte oss  
Europa.

Den siste dagen gikk vi sammen, veien  
hvit av sommerstøv, en langsam  
bakke mot kiosken.  
Du ville ha en ispinne, en grønn  
med pæresmak,  
jeg hadde pengene. Jeg forestilte meg  
den lille kvinnen i kiosken,  
årene hun satt der i avisduften  
og epler, sjokolade, veien hjem  
de skjeve skoene i varmen. Hver morgen  
gikk hun oppover på vonde ben, bar  
vesken sin  
og håpet sitt, hver morgen blir historien bygget,  
planker spikret, busker plantet.

Jeg hadde kjole på, en gul  
som duftet bomull, midt på veien  
lå den svære glasskulen, som kvikksølv  
glinsende, og du ble taus  
av skjønnhetsiver av  
misunnelse, jeg sa vi kunne  
ha den sammen, eie den –  
du visste godt at kulen egentlig var min.  
Vi spiste langsomt isen vår, jeg tenkte  
på den bestefaren, han som så Napoleon,  
og keiseren som så ham, de  
som så hverandre. Mannen ennå ikke bestefar,  
Napoleon som endelig var blitt keiser, du  
som skulle se Historien.



Og jeg forestiller meg begynnelsen,  
Napoleon og fortsettelsen, havet  
veien ned mot kysten.  
Og jeg holder deg, jeg holder tiden  
denne dagen.

## *Tre*

I samme syntaks  
som spaden og solen  
logisk forbundet  
som Nero og Leibniz  
og klippen og havet  
du sto der  
og vinket, jeg sto  
og beundret deg så deg  
forsvinne, løp ut i de rullende  
bølgene, kjente dem  
dra meg og kjempet tilbake  
til stranden  
til gapet til tomheten  
klippene sanden.  
Så vinkingen din  
så skuldrene hendene  
vannet som skylte den grønnvåte  
klippen, det grådige vannet  
og saltet som ville deg  
ta deg  
tilbake  
til moren din  
vannet.

### *Tilbakekomst*

Han lukker øynene og rekker hendene mot det som engang var, et landskap, noen hus og det som bare er fornemmelse.

Alt er stilnet, det som ligger i futurum liksom det som allerede har vært til, så ugripbart og virkelig som bilder. Han holder hagesaksen, sagen, de har form, og de kan tas på. Men ellers ingenting, en duft, bare, av kjeller, noen navn.

Det er etter regnet, alt er vasket gjennomskylt av rislingen fra bekken, og han husker kortbuksene, vortene, den bitre duften. Tiden, sier han, den går og går men landet er visst akkurat som før med kubeitet, de svarte, brente kollene og langt der nede klippene der jeg ble nesten borte, var på nippet til å drukne;

da fant jeg blomsten, en forsteinet blomst i vannets indre, gjenoppstått og likevel så virkelig som et svarthvitt bilde, gruppebildet tatt en dag i juli; alle oppstilt foran huset, noen ansikt gjemt i treskygge, men håp og bånd er fanget fotografisk nesten til å ta på.

*Stjerne*

Vi så den svære byen, vinduene åpnet opp  
bak øyelokk  
mot gater pyntet som til fest med vimpler,  
blomster. Alt begynner på et sted  
hvor liv pulserer,  
asfalt, brostein, blekk; og byen svever  
gjennomsiktig som beruset  
i galaksens navle, helium  
og minne,

for på alle gatehjørner  
er det denne tikkingen, et kor av øyeblikk  
i geometrisk  
rødt og grønt. Jeg husker noe tidlig, smak  
av mørkerødt og blått, tre-fire år gammel  
og farger vandrer inn i meg  
som noe spiselig,  
for det jeg liker  
må jeg putte inn i munnen, det mørkerøde  
grønne, navn  
og form.

Men natten kom med ensomhet, med grensene  
som lukker inne, lukker byen  
tiden inne, mylderet

av minutter, neste øyeblikk  
og neste  
der varmen siver ut, de lodne  
kaffebrune humlene  
lå døde  
over hele vinduskarmen.

Vi gikk i høstnatten og lette etter Morgenstjernen,  
hun var nær, så nær  
mens byen rundt oss bruste full av morgen, kjølig dis  
vi kikket etter henne  
med en vanlig kikkert, og du løp din vei  
mot midten  
mot galaksens sentrum, rødt i rødt pulserende;  
vi kikket og vi så hverandre  
gjennom løsrykte minutter  
rødlig morgensmog, en rask kopp kaffe  
underveis, i morgenlarmen flommen av sekunder  
over kummen bak oss, øyeblikk  
som tikker tikker  
tikker bak oss.

Disen letter, byens larm  
i morgenrusjen, senhøstmørke. Alt er bygget  
for å falle, oppleve  
det frie, som en stein i fall mot bakken,  
øyeblikkets  
frie stein mot jorden.

*Men tenk om mennesker kunne  
nå hverandre, at vi ganske enkelt  
var hverandre.*

Grensene som faller, grensene  
av hud

og tid, og ingenting  
er adskilt. I dette sammensmeltingspunktet  
svever du, forsteinet av all frykten,  
ripen  
de skar i deg, i stjernelyset,  
klokketiden.

På hjørnet ved kaféen sto den magre romkvinnen  
som om hun hadde ventet på oss, ventet  
på å lese hånden din,

men du ble skremt, du forestilte deg

at skjebnen din

ble skapt av det hun sa;

den synske kvinnen sto der

i en gust

med ett så kald, og du trakk hånden fort tilbake

sånn at ingen skulle ta den, lese den

og drukne alt det svundne

i en flom av dunkel framtid.

Der et sted

på veien

stoppet du. Og vinden løfter støv

og stuer om

og oppretter en orden, enda en, i saltet

åndsfraværet

der du svever gjennomsiktig

som beruset

i den villmarken jeg drømmer om, noe rått og skarpt,

du nøler kikker engstelig mens jeg blir flyttet

videre der tiden banker, slår

bak panneben

og eksploderer, løper mot galaksens

midtpunkt, rødt

som mørke fallende.

## DET GAMLE, FORLATTE, ANDRE

Da vi endelig var framme ved kapellet  
sa du, som et mantra, *Ulan Bator*:  
*Ulan Bator*, det er derfra mors familie kommer.  
Det var der jeg egentlig ble født  
fra mammas munn, og døden  
som jeg ikke lenger husker.  
Fotsålene, sårete, og togkupéen varm  
som livmoren  
med rutene av glass  
den første skriften. Ordene det mørke urspråket  
på hjul, de sa til oss det eneste som teller er  
at dere er her. I den store hungeren  
som deles av oss alle, trærne, sprekkene i bakken,  
timene om natten.  
Bare dette er Begjæret, og utenfor  
den høye sangen  
Intet.

## *Mynten*

I elveleiet slimete, grumsete vann  
fra en sjø for lenge siden, over  
sleipe heller strømmer  
i motvillig, lunken berøring.

På den andre siden av fossen  
går en mann og kaster småstein  
mot oss, når vi dukker  
ser jeg plutselig en gammel mynt  
på steinhellen,  
med hodet av en konge  
fra et bortglemt rike, tegn  
for tall som aldri er blitt navngitt  
her hos oss.

Jeg bøyer meg og vannet  
gurgler som besatt, i gult  
og brunt og grått; jeg skynder meg  
å fange mynten, holder den  
i hånden. Jeg ser at mannen på den andre siden  
går sin vei, og hilser ham.

Da skjønner han at jeg har mynten hans, og  
hilser meg tilbake, hilser at  
slik alt er bygget opp  
av stein og fuglevinger, vanndråper  
og tall, av virkelige  
og absolutte steder, er også dette kongeriket  
bygget, av den tankefulle, vakre kongen  
myntens hersker.



*Tidens vann*

Han strakte hånden  
mot de veldige bølgene, kroppen  
av vann som ikke lenger var vann  
men kropp, og ordene hans  
en mumling i stormen, en hvisking  
mot havets  
uhyrlige orgel.

*Legg deg til ro!* Stemmen hans  
falt som et mektig dønn  
og havkroppen skalv  
under kongens befaling, som om den  
fortvilet prøvde å minnes.

## Reisen

Det er vinden, trærne  
som iherdig hvisker på et gammelt morsmål, bortglemt  
som en bunt fotografier fremkalt fra en filmrull  
som tilfeldigvis  
ble funnet i en skuff.

Ingen bruker filmruller i våre dager  
men fotobunken er ihvertfall gripbar, sakte  
husker jeg kaféen  
dit vi gikk den første morgenen.  
Det regnet, fosset ned, alt liksom mugnet, vi var  
nedkjølte til margen, trengte sårt  
den kaffen.  
Og vi dro videre, jeg husker veien i detalj, faktisk,  
litt som en sti gjennom en ørken,  
verden skjult av regnet, men vi visste at vi skulle  
til den gamle kirken  
bygget på en eldre, hedensk helligdom.  
Jeg husker kirken, sort og grønn  
og noen øvde på *Ich Ruf' zu dir*, du mumlet herregud  
tenk hva Europa kunne vært  
hvis ikke tyskerne – jeg innvendte  
du kan ikke si *tyskerne*, husk  
Bach og Heine  
– og en solstråle kom inn på skrå  
rett over alteret der Jesus hang på korset sitt,  
den karismatiske  
rabbieren, korsfestet, tilbedt  
over hele verden.

Så dro vi videre mot havet, duft av furu,  
sensommer, og eukalyptusskogen  
raslende i brisen som fortapte tibetanske  
bønnestimler, vi lo.  
Nå husker jeg alt sammen, bladene  
som tørket i den varme brisen, som jenter sto de  
svære trærne, hvite kjoler, noen av dem var forresten  
voksne, staselige kvinner –  
Jeg tenkte på den vevre bjørkeskogen  
hjemme, manene av sølvgrått  
løv; og skogholtet jeg fant en gang om høsten, sollys  
over steinheller, jeg tenkte  
Jorden er så vakker, likevel har ingen  
tenkt ut dette holtet, det er bare til, det er der  
med det rosa gresset sitt og alle konglene  
på stien, i velsignet fred.

Det er vanskelig å tenke enger uten gress.  
Mennesker uten hud.  
Men er et menneske uten hud  
et menneske? Enger  
uten gress, en innsjø uten strender,  
i det kupert landet nord for byen  
vokser tusenvis av epletrær, på avstand  
ser de ut som vingårder.  
*Der borte er kong Ring begravet*  
sier du, så liketil som om det gjaldt en fetter  
eller tremenning, en tusenårig  
tremenning. Og kanskje er det bare  
i fortellingen  
vi kommer i berøring med hverandre, ja med noe  
i det hele tatt  
og kanskje må vi navngi og fortelle  
det vi lever i, en vev av mening, kanskje  
skjønnhet.  
Men det vanskeligste er mørket, kornet  
mørkerødt  
i skjoldet dypest inne.

## *Hjemsøkelser*

*Jeg er forsinket....* når han snur seg ser jeg  
at det er min døde venn.

Han står ved siden av sin søster, dypt alvorlig  
likevel så leken, klar og skinnende.

*Det finnes mange*  
*kontinenter, sier han, syv kontinenter, fire*  
*for hver menighet.*

Du lever! Vil jeg rope, stans! Gå ikke  
fra meg!

Og med ett er alt mistenkelig alminnelig, den store kurven  
fylt med jordbær, nybakt brød, og turen vår  
langs vannet, alt er gjennomsyret  
av hverdagslighet, avisartikler, løksuppe, den flotte  
nye jakken, smørblomster og småprat;  
ikke noe mer  
enn dette.

*Idag, nei, nå i natt skal verden oppstå,*  
*ler han, en ny verden*  
*het og strålende, der land og vann*  
*er adskilt og udelelige.*

Da skjønner jeg at allting har en slutt, at sjøen, blomstene  
og jakken har en slutt, og gatene  
der bilen ruller gjennom sommervarmen, vi er stivpyntet  
i baksetet, forventningsfulle  
sultne på opplevelser. Kjolen min er jordbærflekket  
men jeg glatter stoffet og ser ut på veien  
lang og grusete  
som blir til hav.

Da vet jeg at jeg drømmer, og ved daggry  
blir jeg hjemsøkt av tre skikkelser,  
tre latterfylte, trettekjære skapninger av annet slag  
enn vanlige demoner.

## *Badekåpen*

I morgnens urolige timer drømmer jeg  
at jeg har funnet badekåpen din. Den dufter  
nyvasket og bomull, slik du alltid gjorde,  
og hendene mine er fylt av selsom glede  
når jeg holder den.

Alle lykkelige dager du har  
båret badekåpen er igjen i den, de mørke  
dagene er falt bort. Morgenansiktet ditt  
står for meg, nakent, fylt  
av daggrydrømmer. Kanskje drømte også du  
om dine døde,  
eller drømte du om oss som ennå  
ikke var blitt født?

I dette drømmens rom som ikke er begrenset  
av den strenge tidens diktatur har vi kanskje  
allerede  
møtt hverandre, om og om igjen  
før fødselen din, før min,  
i en av våre formødres opplyste  
morgendrømmer.

## *Bursdag*

Det er bursdagen min i dag, å, send meg  
en liten hilsen! Gratuler meg idag  
fordi jeg fortsatt eksisterer, fordi jeg  
vil være lenge, være  
være til!

Det er bursdagen min idag, og jeg ønsker meg  
en linje fra deg, noen ord  
fra alle brevene  
du skrev, årevis av brev  
som om du prøvde å få tak på dagen, nettopp  
disse dagene  
som ellers ikke eksisterer, tirsdager i tåke,  
netter som forsvant,

og varme julimorgener, gulnet  
sommerglass, vi våknet til den ville klappingen,  
maskinen som du skrev på. Hvem  
skrev du til? Kanskje skrev du  
sånn som meg et livslangt brev, et røntgenbrev  
på lager av minutter, kaffestunder,  
side etter side underveis  
mot eggets indre, universums ekspansjon  
i eim av regn og asfalt  
mot det aller første punktet.  
Men så send meg noen ord idag  
til minne om alt det vi levde, samtaler  
og sammenstøt, alt det  
jeg vet idag var frihet  
(det var lykke).  
Jeg går her så tålmodig under helikoptrene  
og venter, og i kveld  
vil jeg igjen gå ut til postkassen  
og lete.

## *Svarttrost*

Jeg skal rydde her i morgen, helle ut  
det tunge vintermørket, fylle værelset  
med grønnsåpe  
og sol. Ja, i morgen skal jeg rydde, kjære,  
fjerne alt det mørke,

svarttrosten og nattergal skal synge,  
stokkrosen slå ut, og jeg skal vaske skyene  
fra himmelen, legge havet  
pent til rette, jeg skal støvtørke  
hver bok  
til allting får en lykkelig slutt.

I våre farvann skal det være passe bris  
for båtene med seil som flagrer  
fylt av sommer, grusen foran huset  
skal glitre nyvasket  
av jordisk diamant, og ingen  
av de viltre kalvene i engen  
vil bli sendt til slakt;

i morgen skal jeg rydde, kjære,  
og polere  
til det skinner, kaste bort allting  
som ikke hører hjemme her, og pusse  
til det sanneste, det aller innerste  
er alt som er tilbake, øyne lysende  
komethaler, og aspen skjelver.  
Snart er det morgen, kjære,  
ja, i morgen.

## *Natt*

Og hun sa, har du sett  
hvordan natten blomstrer, har du hørt  
som det synger, dette mørket?  
Og han svarte at det hadde han, alt dette  
visste han allerede. Og hun sa:  
også de tidligste drømmene mine  
vil jeg forære deg,  
de bildene jeg aldri har fortalt til noen.  
Og han svarte: dem har jeg allerede sett, de  
er i dine øyne.  
Og hun lukket øynene og svarte, ikke kan  
vel du bak øyelokket se  
alt det jeg ikke engang selv vet om.  
Da smilte han og sa: det du ser bak øyelokkene  
har jeg for lenge siden drømt,  
det er vår slutt  
og vår begynnelse, alt det som kommer og som  
allerede var, også denne samtalen som alltid  
har vært til, men først i dette øyeblikket er bevisst,  
slik steinen  
husker sin tyngdekraft,  
og tyngdekraften  
sin stjerne.



## *Sambatyon*

Jeg har formet deg  
med mine hender. Det var så stille før,  
ja, stille. Som den dagen  
langs det klare vannet, elven mytisk  
lik Sambatyon, vi syklet  
hele veien bort til sjøen.

Først ingenting, et sykkelstyre  
og en vei. Så vandret veien  
inn i meg, med rekkene av popler  
som et utkast til en studie, "*Nordfransk landskap*"  
malt med brøskap, likhet, og med frihet  
angende av høysommer,  
av åkrer, kuer, himmel, en sykkeltur  
til fortiden, til tolvårstiden,  
skolegårdens tomhet etter alle  
var gått hjem.

Vi stanset halvveis, hvilte oss  
i skyggen, småsnakket og ante vergeløst  
hverandre.  
Jeg husket klinkekulene  
vi spilte om i skolegården, hungeren  
å eie dem, de aller største, de  
med alle fargene;  
og foran oss forsvant de andre, de som syklet  
fortere. Vi fulgte etter, nakkehuden  
rød og het, men hastigheten vår  
var gitt, så langsom,  
liksom bakover  
som om vi nærmet oss  
begynnelsen, et disig barndomslandskap,  
lunkent sjøvann, badeballer  
lett mot overflaten.  
Noen solbader og andre snakker lavmælt  
mens vi hviler ved det store treet  
før tilbakeveien, åkrer  
sunket inn i mørkegyllent, brunt  
vi sykler langsommere, huden  
skjør av sol.

Med ett er mørket smøget inn og lukter  
fremmedskap, blir tett  
rundt oss og sykkellyktene  
som ikke virker, ruver over kaprifol  
og svalhet, natten  
åpner seg.

Jeg drømmer denne dagen, drømmer åkrer,  
sol, en frihet  
så konkret og uutgrunnelig som blindtarm  
eller milt, jeg drømmer klinkekuler  
popler, veien  
så fullstendig, den kan ikke  
trekkes fra.

*"Vet du at skapelsesberetningen begynner med den andre bokstaven i det hebraiske alfabetet? Dermed kan man tenke seg at den virkelige begynnelsen ikke er med, men ga opphav til den som er der, ved å helt forsvinne."*

*Aller først*

Da Jorden først ble til,  
en solrik julimorgen, eksisterte vannet  
ennå ikke, allting lengtet  
etter regn.

Etterhvert kom skyer seilende  
langt borte fra et sted bak solen,  
og den første dråpen falt.

Allting drakk.

Gresset drakk.

Trærne drakk, de tørste  
småfuglene drakk.

Men lykkeligst av alle var den svære  
ur-fisken, og karpene  
som helt fra starten hadde lengtet  
etter havet.

Vannet levde, skalv og bølget, fylt  
av symmetrier, muligheter, ingen  
engler var i sikte. Bakken lå der utmattet  
av regnskyllet, og under steinene  
en stille mumling fra de aller første  
munnene. En dag stakk ansiktene fram, og like etter  
kom den første sangen.  
Slik ble Jorden til.

## *Stedet*

Slangen-i-Paradisiet.  
Bienes arbeid.  
Jordlukt, Jordens levende  
mark. Sånn er det  
her i paradisiet vårt.

Hvorfor vi begynte å tilbe  
vet vi ikke. Det var treet.  
Eller kanskje var det været,  
himmelens farge  
akkurat den dagen.

Det skinte om det stedet, dessuten  
var den dype kilden under treet hellig,  
glemselens kilde  
der allverdens minner endte opp, antikke ord  
og tanker  
– en slags søppelkasse, atelier.

Og veiene, så lange krokete,  
vi syklet ned til havet  
i det bleke kveldslyset med saltet  
hvitt  
mot huden.  
Mørket kom, vi la oss ned i lommene  
av varmluft, kikket etter Venus,  
etter drømmene  
som føk omkring og fylte nettene  
med dyrekretsens alle arter,  
hestene som sto og sov  
på beitet, mens den ville solnedgangen  
blodig strøk rundt hjørnet.

*Vi hadde en drøm  
om hjemkomst. Et sted  
av grenseløs ro  
Et sted å være  
tilstede, et lykkelig sted  
å bo*

*Vi hadde en drøm  
om hjemkomst. En odde  
en øy  
i et hav  
Et eget sted, som verbet  
å møte, som dager  
da allting  
blir av*

*Vi hadde  
den drømmen  
om bjørketrær, om hester i ro  
i en eng, om turer sammen  
en sommerkveld  
Om drømmer  
i egen seng*

## *Karmel*

I denne hagen  
lever hele verden. I de gamle  
rosenbuskene, i gresset, urtene  
i steinene rundt bedene  
som lyse perlekjeder viklet omkring  
blomstenes gebrekkelighet, i stien

under barlinden, i selve jorden, mørk  
av muligheter, nye blomster, neste  
grøde, alt  
det rustne, lengselen  
og bønner.  
Jorden er det eldste stedet. Vinden her  
sorterer i gjentakelsen, i tomheten  
i menneskers liv: å være  
er å være i Guds tanke, ellers  
ingenting, litt støv  
og salt. Men søstrene  
har klart å fange lidelsen  
og sorgen, klart å vende og betrakte  
dem, og legge dem i bedene

hvor blomster kommer opp, lavendel,  
humle, dill, langs muren løpstikke  
og timian.  
Regnet drar forbi om kvelden, tegner opp  
det mulige: kvadrat  
og sirkel, minne, gjemmer gull og jern  
fra stjerners død  
og driver livet ut av mørket.  
Alt som lever ser. I luften  
krysser blikk bevisshet, bønnene  
fra søstrene i tidlig

morgenmørke, nesten vinter,  
sjøen utenfor  
er blygrå, og den smale veien  
mellom menneskers hus og vegger  
løper som en trådtynn arm  
i dette bleke landskapet og leter  
etter ly for natten.

Alt er mindre her. Så få  
omstendigheter, ting. Og ingen  
reiser, ikke engang  
shoppingrunder, de har ingen  
lekre sko og ingen

sjaler smykker  
i butikker, ingen kupp  
på salg for de har ingen  
gjenstander til pynt og ingen  
barn foruten dem de selv  
har vært. Nei, ikke engang skogen  
har de, ikke jordene og havet, ingen  
turer i naturen, bare  
noen utflukter i urtehagen,

hagelandskapet bak muren  
innestengt  
og midtpunktformet. Søstrene  
beveger seg som mørke jordfugler, for  
tunge for å fly, men frie under himmelen  
blant urtene  
de dyrker, helligdommens  
felt. Hagen deres er ikke så stor  
som verden, likevel er himmelen over den  
minst like stor  
som andre steder, større, også rosene  
og gresset, men ingen er forundret  
for mirakler  
er ikke mysterier. Det er bare livet  
som er mystisk, dagen og gjentakelsen  
i tausheten  
blant søstrene som lever i sin glede, de  
som kjenner Gud  
i rosene og urtene, i stien  
under barlinden.

## *Hav*

Dette er mitt siste brev til deg.  
Så mange år er gått, jeg har begynt å miste  
bildet ditt, fornemmelsen;  
og når jeg tenker på deg er det hestehov  
jeg tenker på, og gjørmeduften, disen  
over engene,  
så dypt og nåtid, overalt  
er Jorden  
der titusenvis av døde fisker står givakt;  
det er på tide nå.

Det er på tide, i det tunge jordete å vende  
alt det andre til  
der barna leter etter steiner, snubler  
på de vises stein, så ubetydelig  
og så grå  
at ingen noensinne har vurdert den.

Da ser jeg deg. Det er blitt natt  
og fuglene har stilnet, du går sakte liksom  
tøvende med glasset ditt  
i hånden. Du stopper under treet, lytter: ingen  
fugler – det er sensommer.  
Og når du kommer ned til stranden går du ut  
i bølgene og vender langsomt glasset ditt  
opp ned og ser det klare vannet  
ivrig strømme ut.  
Og gjenoppretter havet.



## *Hagen*

I denne fruktbarheten  
utvunnet fra ørkenen sitter han  
med hender krummet tett  
rundt vinden.  
Det er en stor og gammel vind  
hvor hviskninger  
og dufter trenges, glemte sanger  
mange  
språk, de høye trærne ruver  
over barndommen  
der uthogstbakkens brune varme  
brutt av dagslys, hvitt  
og altfor sterkt, beveger seg  
i Mørkets dal, i dagene  
forblåste  
under falmet lys.

Og han ser torget der hun kjøpte frukt  
til alle barna, epler, pærer, mat  
til barna, gater disige  
og tause, lukket over noe  
gjemt et sted i bedene, bak løv  
og dunkle minner.  
Hun går møysommelig mot huset, tunge  
poser, epler, brød, han aner  
kristtornhekkens hjemme, rosene  
bak huset  
allerede dekket til for vinteren,  
og han krummer hendene  
rundt vinden, alle blomstene  
han dyrket, støv  
og minne,  
vindens stille vuggesang  
for Eden.

### *Notater*

*Alan Guth*: amerikansk fysiker, en av opphavsmennene til teorien om den kosmiske inflasjonen, en teori som kom til for å forklare universets struktur, ikke minst dette at universet ser ut til å ha samme struktur i alle retninger, og at bakgrunnsstrålingen også er så jevnt fordelt.

*Aftenstjernen*: navn på planeten Venus, slik den fremstår om kvelden. Om morgenen blir Venus imidlertid kalt Morgenstjernen – noe som ledet til at den tyske filosofen Gottlob Frege (1848-1925) innførte en analyse av begrepene mening og betydning. Ifølge denne analysen har Aftenstjernen og Morgenstjernen samme betydning, nemlig planeten Venus – men forskjellig mening.

*Fourmillante cité, cité pleine de rêves*: "myldrende by, by full av drømmer", første linje i diktet *Les Sept vieillards* (de syv gamlingene), fra diktsamlingen *Les fleurs du mal* av Charles Baudelaire.

*Leibniz*: Gottfried Wilhelm Leibniz (1646 – 1716) tysk matematiker og filosof, en mangfoldig tenker hvis idéer i vår tid blir tatt opp av informasjonsteoretikere, og som – parallelt med Isaac Newton – skapte infinitesimalregningen. Av naturen var godlynt og optimistisk, lanserte han tanken av vi lever i "den beste av verdener" – noe han ble gjort narr av, bl a av Voltaire.

*Le coup de foudre*: lynnedslag, kjærligheten som rammer som et lyn –

*Morgenstjernen*: navn på planeten Venus, slik den fremstår om morgenen – se *Aftenstjernen*.

*Plantagenet*: fransk adelsfamilie, opprinnelig grever av Anjou, som en periode hersket over England (1154–1399) og deler av Frankrike.

*Papyross*: russisk sigarett uten filter, med munnstykke av tykt papir.

